

Beslutningsforslag nr. B 65. Fremsat den 12. april 2005 af Per Clausen (EL), Jørgen Arbo-Bæhr (EL), Line Barfod (EL), Rune Lund (EL) og Frank Aaen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om en styrket dansk indsats mod spredning af gensplejsede organismer i naturen

Folketinget opfordrer regeringen til i EU og andre relevante internationale sammenhænge at styrke indsatsen mod spredning af gensplejsede organismer (gmo'er) i naturen, herunder

– at arbejde for staters og regioners ret til at oprette gmo-fri zoner, hvor der ikke må udsættes gensplejsede organismer til dyrkning, og

– at fremsætte forslag om fuld mærkning af alle fødevarer, som indeholder eller er produceret under anvendelse af gensplejsede organismer eller foder med gmo-indhold.

Folketinget opfordrer i forlængelse heraf regeringen til at fremsætte lovforslag om, at de kommende regioner i Danmark kan oprette gmo-fri zoner.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en uændret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 69 fra folketingsåret 2004-05, 1. samling. Der henvises til Folketingstidende 2004-05, 1. samling, tillæg A side 3923 og 3925.

Folketinget vedtog den 27. maj 2003 beslutningsforslag nr. B 6 (se Folketingstidende 2002-03, forhandlingerne side 1801 og 10054, tillæg A side 673 og 676, tillæg B side 1145 og tillæg C side 564). Beslutningsforslaget opfordrer regeringen til at sikre opretholdelsen af det nuværende gmo-moratorium i EU, indtil Europa-Kommissionen har fremsat eller gennemført forslag om ændring af miljøansvarsreglerne, så disse omfatter erstatning og ansvar fra gmo-produktion.

Som supplement til denne beslutning er der behov for en yderligere dansk indsats, da den nuværende EU-lovgivning ikke vil være i stand til at hindre omfattende spredning af gmo'er i naturen.

Reglerne for sameksistens mellem gmo-afgrøder og ikke-gmo-afgrøder, såfremt gmo-afgrøder udsættes på dansk jord, er bl.a. fastsat ud fra dyrkningsforsøg og med den forudsætning, at ikke mere end 10 pct. af landbrugsjorden vil blive dyrket med gmo-afgrøder.

Imidlertid viste debatten ved høringen i forbindelse med udsendelsen af udredningsrapporterne om sameksistensregler, at for en række afgrøder var det ikke muligt at fastsætte grænser, og at det, man kan kalde »den menneskelige faktor«, ikke er tilstrækkeligt belyst. Ydermere er der ikke lavet scenarier for, hvad der sker i regioner og lokalområder, hvor der dyrkes mere end 10 pct. gmo-afgrøder. Forskerne bag udredningsrapporterne gør også klart, at sameksistensregler ikke i længden kan forhindre – men kun forsinke – spredning af gmo-afgrøder til andre afgrøder. Nu foreligger udkast til bekendtgørelse om kompensation for tab på grund af visse forekomster af genetisk modificeret materiale og udkast til bekendtgørelse om dyrkning m.v. af genetisk modificerede afgrøder. Begge udkast til bekendtgørelser er en udmøntning af sameksistensloven. Det står her klart, at der ikke er mulighed for erstatning til den landmand, der får forurenede sin afgrøde med gmo'er, hvis ikke kilden til forureningen kan

udpeges lige i nærheden, eller hvis forureningen er under mærkningskravene, hvilket rammer økologerne særlig hårdt. Samtidig er der en lang række udgifter, som en landmand ramt af gmo-forurening ikke vil kunne få dækket.

Flere lande og regioner i EU har ønsket en anderledes tilgang til hindring af spredning af gmo'er, bl.a. med argumenter i forhold til deres regionale dyrkningsforhold, struktur i landbruget og slet og ret et politiske ønske om at markere deres region som en økologisk region eller som en region med særligt fokus på afgrøder. Denne mulighed forhindres i dag af EU, der vil give lige marked adgang til gmo-produkter over hele EU, hvis produkterne først er godkendt. Godkendelsessystemet er dybt udemokratisk, og således kan f.eks. gmo-raps godkendes til udsætning, hvis der ikke er kvalificeret flertal imod. Derfor kan enkelte stater og regioner blive påtvunget spredning af gmo-afgrøder, som ikke ønskes af et flertal i befolkningen, og som skaber konflikter mellem landmænd, hvor én vil dyrke gmo-afgrøder, og en anden vil beskytte kvaliteten af afgrøderne.

Mærkning af gmo-produkter

EU's regler for mærkning af fødevarer friholder visse produkter, som er fremstillet ved hjælp af gmo'er, fra at blive mærket. Det gælder f.eks. æg, mælk og kød fra dyr, der har været fodret med gmo-foder. Forslagsstillerne vil have mærkning af alle produkter, som er fremstillet direkte af gmo'er, så vel som af produkter, der er fremstillet ved hjælp af gmo'er.

Hertil siger Forbrugerrådet (Europaudvalget, folketingsåret 2001-02, 2. samling, alm. del – bilag 1109): »En mærkning af produkter fra gmo-fodrede dyr har stor betydning for diskussionen om ophævelse af moratoriet og evt. dyrkning af gm-afgrøder i Danmark. Langt størstedelen af de gm-afgrøder, der på nuværende tidspunkt er aktuelle for dyrkning i Europa, er foderafgrøder. Derfor vil man åbne mulighed for omfattende dyrkning af gm-afgrøder uden mærkning af

de resulterende produkter, hvis disse produkter ikke omfattes af mærkningskrav«.

En manglende mærkning af f.eks. animalske produkter fremstillet ved hjælp af gmo'er vil jf. ovenstående give mulighed for en stor produktion af gmo-afgrøder, som ikke kan identificeres på den vare, forbrugeren får, og forbrugeren har derfor ikke mulighed for

at fravælge varen. Det udgør et væsentligt problem, når over 70 pct. af forbrugerne ifølge en undersøgelse fra Handelshøjskolen i Århus ikke vil have gensplejset mad, men hvor forbrugerne med det nuværende forslag om mærkning fra EU ikke har et frit valg.

Forslagsstillerne ønsker, at det danske Folketing skal give forbrugerne denne mulighed.

Skriftlig fremsættelse

Per Clausen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en styrket dansk indsats mod spredning af gensplejsede organismer i naturen.

(Beslutningsforslag nr. B 65).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.